

Omställningsstöd till företag för perioden augusti–december 2020

December 2020

Innehållsförteckning

1	Förslag till förordning om omställningsstöd för augusti–december 2020	5
2	Bakgrund.....	13
2.1	Befintlig reglering om omställningsstöd	13
2.2	EU:s statsstödsregler	14
3	Omställningsstöd för augusti–december 2020	15
3.1	Förlängning	15
3.2	Utformning av stödet.....	16
4	Konsekvensanalys.....	20
4.1	Syfte och alternativa lösningar	20
4.2	Offentligfinansiella effekter	21
4.3	Effekter för företagen	23
4.3.1	De administrativa kostnaderna beror på företagens storlek och nivån på stödet.....	24
4.4	Effekter för makroekonomin och sysselsättningen.....	26
4.5	Effekter för enskilda	26
4.6	Effekter för offentlig sektor.....	26
4.7	Fördelningseffekter.....	27
4.8	Effekter för jämställdheten	27
4.9	Effekter för myndigheter och domstolar.....	28
4.10	Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	28

Sammanfattning

I promemorian föreslås att omställningsstödet för företag som fått minskad omsättning som en följd av covid-19-pandemin utökas med perioden augusti–december 2020. Detta sker genom en ny förordning om omställningsstöd för augusti–december 2020 som innehåller ytterligare bestämmelser om sådant omställningsstöd som avses i lagen (2020:548) om omställningsstöd.

Omställningsstödet för augusti–december får i den nya förordningen i huvudsak samma reglering som i befintliga förordningar om omställningsstöd. Enligt den föreslagna förordningen utgör augusti–oktober respektive november och december individuella stödperioder.

För att stöd ska beviljas för augusti–oktober 2020 krävs att företagets nettoomsättning för stödperioden understeg 60 procent av nettoomsättningen för referensperioden. För att stöd ska beviljas för november och december 2020 krävs att företagets nettoomsättning för stödperioden understeg 70 procent av nettoomsättningen för referensperioden.

Stöd ges med sammanlagt maximalt 30 miljoner kronor för båda stödperioderna. Ansökan om stöd ska ges in till Skatteverket senast den 31 mars 2021.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 15 februari 2021.

1 Förslag till förordning om omställningsstöd för augusti–december 2020

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna förordning innehåller kompletterande bestämmelser om sådant omställningsstöd som Skatteverket får lämna till företag enligt lagen (2020:548) om omställningsstöd.

Förordningen är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Omställningsstöd får lämnas i enlighet med Europeiska kommissionens beslut den xxx 2020 i ärende SA.xxxx (2020/N).

Enligt kommissionens beslut får ett beslut av Skatteverket att bevilja omställningsstöd inte fattas efter den 30 juni 2021.

Förordningens innehåll

2 § I denna förordning finns bestämmelser om

- uttryck i förordningen (3 §),
- stödperioder och referensperioder (4 §),
- när omställningsstöd får lämnas (5–10 §§),
- vissa ombildningar (11 §),
- beräkning av omställningsstöd (12–18 §§),
- hur ansökan ska göras (19 och 20 §§),
- utbetalning av omställningsstöd (21 §),
- rätt att meddela föreskrifter (22 §), och
- anmälan om brott (23 §).

Uttryck i förordningen

3 § Uttryck som används i denna förordning har samma innebörd och tillämpningsområde som i lagen (2020:548) om omställningsstöd.

Stödperioder och referensperioder

4 § Stödperioder enligt denna förordning är

1. augusti–oktober 2020, och
2. november och december 2020.

En stödperiods motsvarande månader 2019 utgör stödperiodens referensperiod.

När omställningsstöd får lämnas

5 § Ett företag har efter ansökan rätt till omställningsstöd för stödperioden augusti–oktober 2020 om företagets sammanlagda nettoomsättning för stödperioden understiger 60 procent av den sammanlagda nettoomsättningen för referensperioden.

Ett företag har efter ansökan rätt till omställningsstöd för stödperioden november och december 2020 om företagets sammanlagda

nettoomsättning för stödperioden understiger 70 procent av den sammanlagda nettoomsättningen för referensperioden.

6 § För att omställningsstöd ska få lämnas krävs även att

1. nedgången i företagets nettoomsättning för stödperioden så gott som uteslutande är orsakad av effekterna av spridningen av sjukdomen covid-19,

2. företagets nettoomsättning uppgick till minst 250 000 kronor under det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020,

3. stödet för stödperioden, beräknat enligt 12–18 §§, uppgår till minst 5 000 kronor,

4. företaget under perioden april 2020–juni 2021 inte verkställer ett beslut om vinstutdelning, gottgörelse, förvärv av egna aktier eller minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna eller medlemmarna, och ett sådant beslut om värdeöverföring inte heller fattas av företagets stämma, styrelse eller motsvarande organ under denna period,

5. företaget har gjort vad som skäligen kan krävas för att uttömma möjligheterna till försäkringsersättning, skadestånd och liknande ersättning samt annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som stödet beräknas på,

6. företaget inte har mottagit annat statligt stöd för sådana fasta kostnader som stödet beräknas på, och

7. ansökan om stöd har inkommit till Skatteverket senast den 31 mars 2021.

Om räkenskapsåret som avses i första stycket 2 är längre eller kortare än tolv månader, ska kravet på minsta nettoomsättning justeras i motsvarande mån.

Om företaget ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) gäller vad som anges om värdeöverföringar i första stycket 4 även det eller de moderföretag till företaget som ingår i koncernen.

Vad som anges om annat statligt stöd i första stycket 5 gäller inte stöd enligt förordningen (2021:000) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti–december 2020.

7 § Med *nettoomsättning* avses intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen, under förutsättning att intäkterna är hänförliga till en näringsverksamhet som bedrivs i Sverige. Intäkter från finansiella instrument och valutahandel ingår dock inte i nettoomsättningen.

En intäkt ska anses hänförlig till den månad som den hade ansetts belöpa sig på om varje kalendermånad hade utgjort ett separat räkenskapsår för företaget, med tillämpning av de redovisningsprinciper som företaget tillämpat för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020.

Om nettoomsättningen för en stödperiod eller referensperiod, vid en beräkning enligt första och andra styckena, uppgår till ett negativt belopp ska nettoomsättningen för perioden anses vara noll kronor.

8 § Omställningsstöd får beviljas endast om företaget har lämnat ett skriftligt, undertecknat yttrande från en revisor tillsammans med ansökan. Revisorn ska yttra sig över följande uppgifter i företagets ansökan:

1. nedgången i företagets nettoomsättning vid en jämförelse mellan nettoomsättningen för stödperioden och nettoomsättningen för referensperioden,

2. huruvida de villkor som anges i 6 § första stycket 1, 2 och 4 är uppfyllda,

3. summan av företagets fasta kostnader enligt 13–15 §§ för stödperioden,

4. i vilken omfattning företaget har tagit emot sådan ersättning eller sådant stöd som avses i 6 § första stycket 6 eller 16 §, och

5. nedgången i företagets bruttoresultat vid en jämförelse mellan bruttoresultatet för stödperioden och bruttoresultatet för referensperioden, om företaget är ett sådant förlustföretag som avses i 18 § andra stycket.

Revisorn ska granska räkenskapsmaterial, sammanställningar och annat underlag som ligger till grund för uppgifterna i ansökan. Granskningen ska utföras med professionell skepticism och vara så ingående och omfattande som god revisionsdä kräver, med beaktande av vad som anges i tredje stycket.

Revisorn ska granska de uppgifter i ansökan som yttrandet avser och rapportera sina iakttagelser. Om det sökta omställningsstödet uppgår till minst 600 000 kronor, ska revisorn i stället bestyrka dessa uppgifter med rimlig säkerhet.

Kravet på yttrande från revisor enligt första stycket gäller inte om det sökta omställningsstödet understiger 100 000 kronor och Skatteverket inte enligt 8 § andra stycket lagen (2020:548) om omställningsstöd har begärt att företaget ger in ett sådant yttrande.

Om ett företag ansöker om omställningsstöd för fler än en stödperiod enligt 4 § första stycket gäller vad som anges i tredje och fjärde styckena för respektive stödperiod var för sig.

9 § Omställningsstöd får inte lämnas om företaget den 29 februari 2020 var ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i Europeiska kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken dessa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Omställningsstöd får inte heller lämnas om företaget vid tidpunkten för prövningen av ansökan för respektive stödperiod

1. kan anses vara på obestånd,

2. har näringsförbud,

3. har skatte- eller avgiftsskulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, eller

4. är föremål för betalningskrav på grund av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Om företaget är en juridisk person gäller vad som anges i andra stycket 2 även den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i verksamheten.

10 § Om det sökta omställningsstödet för en eller båda stödperioderna uppgår till ett sammanlagt belopp som överstiger 1 miljon kronor krävs för att omställningsstöd ska lämnas att företaget lämnar följande uppgifter om sin verksamhet:

1. vilken kategori (små eller medelstora respektive stora) företaget hör till enligt bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget,

2. den region där företaget är beläget på NUTS 2-nivå enligt bilaga 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003 av den 26 maj 2003 om inrättande av en gemensam nomenklatur för statistiska territoriella enheter (NUTS), i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) nr 868/2014 av den 8 augusti 2014 om ändring av bilagorna till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003 om inrättande av en gemensam nomenklatur för statistiska territoriella enheter (Nuts), och

3. företagets verksamhetsområde på Nace-gruppnivå enligt bilaga 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 av den 20 december 2006 om fastställande av den statistiska näringsgrensindelningen Nace rev. 2 och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3037/90, i den ursprungliga lydelsen.

Den region respektive det verksamhetsområde som ska anges enligt första stycket 2 och 3 är den region respektive det verksamhetsområde som störst andel av företagets nettoomsättning för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020 kan hänföras till.

Sådan information som avses i första stycket ska lämnas även när det sökta omställningsstödet sammanlagt överstiger 100 000 kronor, om företaget är verksamt inom

1. primär jordbruksproduktion i den mening som avses i artikel 2.5 i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 av den 25 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eller

2. fiskeri- och vattenbrukssektorn i den mening som avses i artikel 2.1 i kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Vissa ombildningar

11 § Om en enskild näringsidkare under perioden 1 augusti 2019–31 juli 2020 har överlåtit hela näringsverksamheten till ett nybildat aktieföretag gäller följande. Vid tillämpning av 5 §, 6 § första stycket 1 och 3 samt 12 § får den enskilda näringsidkarens sammanlagda nettoomsättning för referensperioden anses utgöra aktieföretagets totala nettoomsättning för denna period. Vid tillämpning av 6 § första stycket 2 får den enskilda näringsidkarens nettoomsättning för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020 anses utgöra aktieföretagets totala nettoomsättning för detta räkenskapsår.

Första stycket får endast tillämpas under förutsättning att

1. den enskilda näringsidkaren äger samtliga andelar i aktiebolaget vid tidpunkten för prövningen av ansökan om omställningsstöd, och

2. omställningsstöd för stödperioden inte söks av den enskilda näringsidkaren eller ett annat aktiebolag som den enskilda näringsidkaren äger samtliga andelar i.

Beräkning av omställningsstöd

12 § Omställningsstöd ges med ett belopp som motsvarar en andel av företagets fasta kostnader för stödperioden. Andelen fasta kostnader för stödperioden beräknas som den procentuella nedgången i nettoomsättning för stödperioden jämförd med referensperioden, multiplicerad med 0,7. Andelen fasta kostnader ska alltså beräknas enligt följande formel:

$$((\text{nettoomsättningen för referensperioden} - \text{nettoomsättningen för stödperioden}) / \text{nettoomsättningen för referensperioden}) \times 0,7$$

Om företaget tillhör kategorin små företag enligt bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, får andelen fasta kostnader för stödperioden i stället beräknas som den procentuella nedgången för stödperioden jämförd med referensperioden, multiplicerad med 0,75.

Vilken kategori företaget tillhör enligt andra stycket ska bedömas med utgångspunkt i det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020.

Om stöd enligt första eller andra stycket för en stödperiod uppgår till minst 100 000 kronor, ges omställningsstöd även för administrativa kostnader som uppkommit med anledning av ansökan om omställningsstöd för den stödperioden. Sådant stöd ges med högst 10 000 kronor per stödberättigat företag och stödperiod som stöd beviljas för.

13 § Med *fasta kostnader* avses kostnader för

1. hyra och leasing, med avdrag för lämnade rabatter, om avtalstiden är minst sex månader,

2. räntor, med undantag för vinstandelsräntor och räntor enligt sådana finansiella instrument som avses i 24 b kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229), till den del de överstiger ränteintäkter för perioden,

3. värdeminskning på anläggningstillgångar samt nödvändiga reparationer och underhåll av sådana tillgångar,

4. fastighetskatt och kommunal fastighetsavgift som företaget är skatt- eller avgiftsskyldigt för,

5. förbrukning av vatten och elektricitet, med undantag för elektricitet som förbrukas i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, avlopp, internet och telefoni samt uppvärmning av lokaler,

6. tjänster som avser städning, sophantering, larm och bevakning,

7. tjänster som avser tvätt av textilier, till den del kostnaden inte är beroende av mängden textilier eller liknande, om avtalstiden är minst tre månader,

8. försäkringar mot ekonomisk förlust genom sakskada, ersättningsskyldighet eller ren förmögenhetsskada i övrigt,
9. djurfoder,
10. franchiseavgifter,
11. offentligrättsliga tillstånd samt återkommande tillsyns- och kontrollavgifter som betalas för en viss tidsperiod,
12. royalties och licensavgifter för immateriella rättigheter, och
13. farledsavgifter inom sjöfart, till den del avgiften inte är beroende av antalet passagerare eller lasten ombord fartyget.

Kostnaden för värdeminskning på anläggningstillgångar enligt första stycket 3 utgörs av företagets planmässiga avskrivningar av anläggningstillgångar enligt räkenskaperna.

Sådana avgifter som avses i första stycket 10 och 12 ska inte räknas som fasta kostnader till den del avgiften är beroende av försäljningsvolym eller liknande.

14 § Som fasta kostnader räknas inte kostnader som

1. är möjliga för företaget att undvika genom sådana åtgärder som skäligen kan krävas vid en plötslig nedgång i produktionen eller omsättningen av varor eller tjänster,
2. utgörs av ingående mervärdesskatt som företaget har rätt att göra avdrag för enligt 8 kap. mervärdesskattelagen (1994:200) eller få återbetald enligt 10 kap. samma lag,
3. är hänförliga till förbrukning av bränsle för uppvärmning av lokaler eller elektricitet enligt 13 § 5 till den del sådan förbrukning ger rätt till skattebefrielse enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi,
4. är hänförliga till en verksamhet som bedrivs i utlandet,
5. motsvaras av en intäkt hos någon som ingår i samma koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554), eller
6. är hänförliga till verksamhet som inte utgör näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229).

15 § Vid tillämpning av 12 § ska en kostnad anses hänförlig till den månad som den hade ansetts belöpa sig på om varje kalendermånad hade utgjort ett separat räkenskapsår för företaget, med tillämpning av de redovisningsprinciper som företaget tillämpat för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020.

16 § Omställningsstödet ska minskas med belopp som företaget fått eller kommer att få i

1. försäkringsersättning, skadestånd och annan liknande ersättning för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som omställningsstödet beräknas på, eller
2. annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning som omställningsstödet beräknas på.

Första stycket 2 ska inte tillämpas på stöd enligt förordningen (2021:000) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti–december 2020.

17 § Omställningsstöd ges med högst 30 miljoner kronor per stödberättigat företag.

Om flera företag i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är berättigade till omställningsstöd, avser det maximala stödet hela koncernen och fördelas på respektive stödberättigat företag i förhållande till storleken på det omställningsstöd företaget hade varit berättigat till utan tillämpning av första stycket.

Om ett företag ansöker om omställningsstöd för fler än en stödperiod enligt 4 § första stycket gäller maxbeloppet enligt första stycket det totala omställningsstödet för båda stödperioderna.

18 § Om företaget är ett förlustföretag gäller följande. Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna förordning får omställningsstöd inte lämnas med ett belopp som överstiger den nominella nedgången i bruttoresultat för stödperioden jämfört med referensperioden.

Ett företag anses vara ett *förlustföretag* om

1. företaget har redovisat ett negativt rörelseresultat före finansiella poster för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020, eller

2. stödet för stödperioden, beräknat enligt 12–17 §§, överstiger den nominella nedgången i nettoomsättning för stödperioden jämfört med referensperioden.

Med *bruttoresultat* avses nettoomsättningen enligt 7 § minskad med periodens inköp av råvaror, förnödenheter och handelsvaror samt justerad för periodens förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för någon annans räkning.

Med *rörelseresultat före finansiella poster* avses årets resultat före

- skatter,
- bokslutsdispositioner,
- räntor och liknande intäkter och kostnader,
- nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar, och
- intäkter från andelar i koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och andra företag som det finns ett ägarintresse i samt övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar.

Hur ansökan ska göras

19 § En ansökan om omställningsstöd ska göras elektroniskt på ett av Skatteverket fastställt formulär.

20 § Om flera företag som vid tidpunkten för ansökan ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) ansöker om omställningsstöd, ska ansökningarna ges in samtidigt. Dessa företag ska också lämna uppgifter om koncernstrukturen.

Utbetalning av omställningsstöd

21 § Om det finns ett överskott på skattekontot efter att ett omställningsstöd krediterats enligt 7 § lagen (2020:548) om omställningsstöd, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut till det konto som har registrerats hos ett bank- eller kreditmarknadsföretag enligt 14 kap. 8 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261).

Rätt att meddela föreskrifter

22 § Skatteverket får meddela föreskrifter om verkställigheten av lagen (2020:548) om omställningsstöd och denna förordning.

Anmälan om brott

23 § I 18 kap. 8 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261) finns en skyldighet för Skatteverket att till åklagare anmäla brott enligt lagen (2020:548) om omställningsstöd.

Denna förordning träder i kraft den 15 februari 2021.

2 Bakgrund

2.1 Befintlig reglering om omställningsstöd

Spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 medför inte enbart humanitära konsekvenser utan även ekonomiska. Det bedöms att den svenska BNP-tillväxten blir lägre 2020 på grund av virusutbrottet än vad som annars hade varit fallet. Spridningen av viruset har lett till beteendeförändringar och restriktioner samt generellt större osäkerheter i ekonomin vilket i sin tur har lett till kännbara ekonomiska konsekvenser för svenska företag. Sammantaget bedöms det nya coronaviruset få betydande ekonomiska konsekvenser för både enskilda branscher och den ekonomiska tillväxten. För svensk tillväxt och konkurrenskraft är det av avgörande betydelse att de negativa effekterna av spridningen av coronaviruset så långt som möjligt begränsas. Flera åtgärder har vidtagits för att dämpa de ekonomiska effekterna och effekterna för företag i samhället.

En av de vidtagna åtgärderna är införandet av ett omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset. Syftet med omställningsstödet är att lindra de ekonomiska konsekvenserna av spridningen av sjukdomen covid-19 och göra det möjligt för företag att överbrygga den akuta krisen samt underlätta för företag att ställa om och anpassa sin verksamhet (prop. 2019/20:181 s. 26).

Den 22 juni 2020 trädde lagen (2020:548) om omställningsstöd i kraft. Lagen innehåller i huvudsak grundläggande bestämmelser om vilka företag som kan ha rätt till omställningsstöd samt förfarandet hos Skatteverket. Av 2 § första stycket lagen om omställningsstöd framgår bl.a. att rätt till omställningsstöd har företag som bedriver sådan näringsverksamhet i Sverige som avses i 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229) och är godkända för F-skatt enligt 9 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Kravet på F-skatt gäller dock inte bland annat vissa ideella organisationer som är undantagna från skattskyldighet enligt 7 kap. 3 § inkomstskattelagen.

Lagen om omställningsstöd kompletteras av förordningen (2020:552) om omställningsstöd för mars och april 2020 respektive förordningen (2020:838) om omställningsstöd för maj–juli 2020. I förordningarna anges bl.a. när omställningsstöd lämnas och hur beräkningen ska göras. Enligt förordningarna är en grundläggande förutsättning för stöd att företagets nettoomsättning för stödperioden i viss mån understiger den sammanlagda nettoomsättningen för motsvarande period föregående år, den s.k. referensperioden. För stödperioden mars och april krävs att nettoomsättningen understiger 70 procent av nettoomsättningen för referensperioden. För stödperioderna maj respektive juni och juli krävs att omsättningstappet överstiger 40 respektive 50 procent.

Enligt förordningarna är ett ytterligare krav för stöd att nedgången i nettoomsättning så gott som uteslutande är orsakad av effekterna av spridningen av sjukdomen covid-19. Det krävs även att företaget under det närmast föregående räkenskapsåret hade en nettoomsättning på minst 250 000 kronor och att stödet uppgår till minst 5 000 kronor. Vidare får företaget under viss period inte verkställa ett beslut om vinstutdelning,

gottgörelse, förvärv av egna aktier eller minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna eller medlemmarna, och ett sådant beslut om värdeöverföring får inte heller fattas av företagets stämma, styrelse eller motsvarande organ under denna period. Därutöver krävs att företaget gjort vad som skäligen kan krävas för att uttömma möjligheterna till försäkringsersättning, skadestånd och liknande ersättning samt annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som stödet beräknas på.

Enligt förordningarna ges stöd med ett belopp som motsvarar en andel av företagets fasta kostnader för respektive stödperiod. Andelen fasta kostnader beräknas som den procentuella nedgången i nettoomsättning för stödperioden jämförd med referensperioden, multiplicerad med 0,75. Vad som utgör fasta kostnader anges genom en uttömmande uppräkningslista i förordningarna. Bland annat omfattas hyra och leasing, räntor och värdeminskning på anläggningstillgångar. Avräkning ska ske för bland annat försäkringsersättning och annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som omställningsstödet beräknas på. Detta gäller oavsett om ersättningen eller stödet upptagits i företagets nettoomsättning för stödperioden. Stöd ges med högst 150 miljoner kronor för stödperioden mars och april, 75 miljoner kronor för stödperioden maj respektive 8 miljoner kronor för stödperioden juni och juli. Om företaget ingår i en koncern avser dessa belopp koncernen som helhet. Det finns även särskilda regler som begränsar rätten till stöd för s.k. förlustföretag.

2.2 EU:s statsstödsregler

Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget, innehåller regler som ska säkerställa en väl fungerande konkurrens på den inre marknaden. Bland dessa regler finns bestämmelser om statligt stöd. Bestämmelserna återfinns i artiklarna 107–109 i EUF-fördraget och har till syfte att förhindra att konkurrensförhållandena inom unionen snedvrids genom att medlemsstaterna gynnar vissa företag eller viss produktion ekonomiskt. Dessa bestämmelser måste beaktas vid utformningen av nya författningar.

Enligt artikel 107.1 är i princip allt statligt stöd förbjudet, om stödet snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion och påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Kommissionen kan efter prövning förklara att en statlig stödåtgärd anses förenlig med den inre marknaden enligt vissa kriterier som anges i artikel 107.2 och 107.3. Medlemsstaterna ska enligt artikel 108.3 anmäla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder till kommissionen. Innan kommissionen har gett sitt godkännande får åtgärden inte vidtas.

Konsekvenserna av att inte följa bestämmelserna avseende genomförandeförbudet hanteras i lagen (2013:388) om tillämpningen av Europeiska unionens statsstödsregler. Statligt stöd som lämnas i strid med genomförandeförbudet ska återkrävas från stödmottagaren jämte ränta så att konkurrensförhållandet återställs.

Av artikel 107.3 b i EUF-fördraget framgår att stöd för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi kan anses förenligt med den inre marknaden. Stöd kan därför, efter en prövning av kommissionen i varje enskilt fall, ges för att avhjälpa en allvarlig störning i medlemsstatens ekonomi. I kommissionens meddelande den 20 mars 2020 om en tillfällig ram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin under det pågående utbrottet av covid-19 (2020/C 91 I/01), benämnt det tillfälliga ramverket, anger kommissionen följande. Med hänsyn till att covid-19-utbrottet påverkar alla medlemsstater och att de åtgärder för att begränsa spridningen som medlemsstaterna har vidtagit påverkar företagen, kan statligt stöd anses berättigat och förklaras förenligt med den inre marknaden på grundval av artikel 107.3 b i EUF-fördraget under en begränsad tid, för att avhjälpa den likviditetsbrist som företag drabbats av och säkerställa att de störningar som orsakats av covid-19-utbrottet inte undergräver företags livskraft, särskilt små och medelstora företag.

Det tillfälliga ramverket har reviderats vid flera tillfällen. Genom kommissionens meddelande den 13 oktober 2020 om en fjärde ändring av det tillfälliga ramverket (2020/C 340 I/01) infördes ett särskilt avsnitt för stöd för fasta kostnader (avsnitt 3.12). Enligt de nya reglerna kan stöd som ges för fasta kostnader godkännas enligt artikel 107.3 b i EUF-fördraget om vissa angivna villkor är uppfyllda. Bl.a. krävs att företagets nettoomsättning minskat med minst 30 procent, att stödnivån inte överskrider 70 procent av de icke täckta fasta kostnaderna och att stödet inte överstiger 3 miljoner euro per företag.

Det befintliga omställningsstödet har godkänts av kommissionen genom beslut den 11 juni 2020 i ärende SA.57372 (2020/N) samt den 12 oktober 2020 i ärende SA.58631 (2020/N) respektive SA.58822 (2020/N). Stödet för stödperioderna mars och april samt maj har godkänts enligt artikel 107.2 b i EUF-fördraget (stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser). Stödet för stödperioden juni och juli har godkänts enligt artikel 107.3 b i EUF-fördraget.

3 Omställningsstöd för augusti–december 2020

3.1 Förlängning

Promemorians förslag: Omställningsstödet utökas med perioden augusti–december 2020 genom en ny förordning om omställningsstöd för augusti–december 2020.

Den nya förordningen träder i kraft den 15 februari 2021.

Skälen för promemorians förslag: Omställningsstödet infördes i syfte att lindra de ekonomiska konsekvenserna av spridningen av sjukdomen covid-19 och göra det möjligt för företag att överbrygga den akuta krisen samt underlätta för företag att ställa om och anpassa sin verksamhet. Omställningsstödet är en av flera åtgärder som vidtagits för att stödja

företagen under den pågående pandemin. Exempel på andra åtgärder som vidtagits är stöd vid korttidsarbete, omsättningsstöd till enskilda näringsidkare, hyresstöd till utsatta branscher och möjlighet till anstånd med skattebetalningar.

När omställningsstödet förlängdes för perioden maj–juli 2020 konstaterades att det tidigare förelegat en osäkerhet kring pandemins utveckling men att det nu stod klart att pandemin även under denna period haft en betydande påverkan på många företag och att det därför fanns skäl att förlänga omställningsstödet ytterligare.

Under månaderna augusti och september har en viss förbättring skett i den allmänna ekonomiska utvecklingen jämfört med föregående månader. Även det befintliga statistiska underlaget för oktober tyder på en liknande utveckling. I slutet av oktober förvärrades dock pandemin, vilket medfört en skärpning av restriktionerna. Mot denna bakgrund förväntas återigen en försämrad ekonomisk utveckling under november och december.

Pandemin påverkar olika företag och branscher på vitt skilda sätt. Det finns ett stort antal företag som påverkats svårt av pandemin även under perioden augusti–december. Genom sin utformning bedöms omställningsstödet på ett ändamålsenligt sätt stödja företag som drabbats av stora omställningstapp och som har problem att täcka sina fasta kostnader. Mot denna bakgrund görs bedömningen att det finns skäl att utöka omställningsstödet med ytterligare fem månader, dvs. för perioden augusti–december 2020. Stödet bör utformas i enlighet med det temporära regelverket för statsstöd.

Omställningsstödet för de ytterligare månaderna bör regleras i en ny förordning som benämns förordning om omställningsstöd för augusti–december 2020. Den nya förordningen bedöms kunna träda i kraft tidigast den 15 februari 2021.

Dialog pågår med EU-kommissionen om ett förstärkt stöd för perioden juni till juli baserat på artikel 107.2 b i EUF-fördraget. Beroende av utgången av dessa diskussioner kan det bli aktuellt att överväga ytterligare perioder med förstärkt stöd.

Författningsförslag

Förslaget genomförs genom införande av en ny förordning om omställningsstöd för augusti–december 2020.

3.2 Utformning av stödet

Promemorians förslag: Stödordningen baseras på de regler som gäller för mars–juli 2020 enligt de befintliga förordningarna om omställningsstöd.

Perioden augusti–oktober utgör en stödperiod. Rätt till stöd för perioden förutsätter att företagets nettoomsättning för stödperioden understiger 60 procent av nettoomsättningen för referensperioden.

Perioden november och december utgör en separat stödperiod. Rätt till stöd för denna period förutsätter att företagets nettoomsättning för stödperioden understiger 70 procent av nettoomsättningen för referensperioden.

Stödet ska sökas senast den 31 mars 2021.

I de fall reglerna om stöd förutsätter att företaget har ett tidigare räkenskapsår hänvisas till det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 maj 2020.

Ytterligare förutsättning för stöd är att företaget inte tagit emot annat statligt stöd för sådana fasta kostnader som stödet beräknas på.

Företaget behöver inte uttömma möjligheterna till stöd enligt den kommande förordningen om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti–december 2020.

Om det sökta beloppet överstiger 1 miljon kronor eller företaget är verksamt inom sektorerna för primär jordbruksproduktion, vattenbruk eller fiske och det sökta beloppet överstiger 100 000 kronor, ska företaget även lämna sådan ytterligare information som statsstödsregelverket kräver.

I de fall ett yttrande från revisor krävs ska revisorns granskning göras i enlighet med standarden för s.k. granskningsintyg. Uppgår det sökta beloppet till minst 600 000 kronor krävs i stället att granskningen görs i enlighet med vad som gäller för s.k. bestyrkandeintyg.

Den maximala stödnivån är 70 procent av de fasta kostnaderna. Tillhör företaget kategorin små företag enligt den allmänna gruppundantagsförordningens definition är den maximala stödnivån 75 procent.

Stöd ges med maximalt sammanlagt 30 miljoner kronor för båda stödperioderna.

Skälen för promemorians förslag: Det nya stödet är ett sådant ekonomiskt stöd till företag vars nettoomsättning har minskat i större omfattning till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 som avses i 1 § lagen om omställningsstöd. Lagens bestämmelser blir därmed tillämpliga på stödet utan att det krävs någon ändring av den. Det innebär att Skatteverket kommer att pröva även dessa ansökningar och då ha tillgång till samma kontrollmöjligheter som finns för det ursprungliga stödet. Även återkravs- och straffbestämmelserna i lagen om omställningsstöd kommer att vara tillämpliga för utbetalningar som avser de nya perioderna.

Vad gäller de föreskrifter som inte regleras i lag kommer, som angetts i avsnitt 3.1, det nya stödet att regleras i en särskild förordning. Denna förordning bör som utgångspunkt så långt som möjligt spegla de bestämmelser som finns i de befintliga förordningarna om omställningsstöd.

I syfte att hålla nere den administrativa bördan för företagen och Skatteverket bör antalet stödperioder vara få.

Det ursprungliga omställningsstödet för mars och april förutsatte ett nettoomsättningstapp som överstiger 30 procent. Denna gräns har sedermera höjts till 40 procent för maj respektive 50 procent för juni och juli. Höjningarna kunde motiveras med att det finns skäl att höja kraven ju längre tid som går från pandemins utbrott i takt med att läget förbättras. Som angetts ovan i avsnitt 3.1 fortsatte den positiva ekonomiska utvecklingen under augusti–oktober. Detta är en omständighet som talar för att gränsen bör ligga kvar på samma nivå som tidigare. Pandemins

utveckling från och med senare delen av oktober måste dock särskilt beaktas. Med hänsyn till att situationen för många företag nu förvärras är det angeläget att fler företag omfattas av förlängningen för oktober–december. Mot denna bakgrund bör månaderna augusti–oktober utgöra en stödperiod och omfatta företag vars nettoomsättning understiger 60 procent av nettoomsättningen för referensperioden (dvs. ett tapp som överstiger 40 procent). November och december bör utgöra en separat stödperiod och omfatta företag vars nettoomsättning understiger 70 procent av nettoomsättningen för referensperioden (dvs. ett tapp som överstiger 30 procent).

Enligt de befintliga förordningarna för tidigare perioder krävs att företaget först har uttömt möjligheterna till bl.a. försäkringsersättning och annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som stödet beräknas på. En liknande regel bör gälla även för det nu aktuella stödet. Det föreslagna stödet beräknas dock kunna sökas samtidigt som det aviserade omsättningsstödet till enskilda näringsidkare för perioden augusti–december. Det bör dock inte krävas att en enskild näringsidkare som vill söka omställningsstöd först har sökt omsättningsstöd. Stöd enligt den kommande förordningen om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti–december 2020 bör därför undantas från det aktuella kravet.

I de befintliga förordningarna om omställningsstöd finns en särskild beräkningsregel som tillämpas när en enskild näringsidkare har överlåtit hela verksamheten till ett nybildat aktiebolag. Regeln möjliggör bl.a. för aktiebolaget att i vissa fall tillgodoräkna sig den nettoomsättning som ägde rum hos den enskilda näringsidkaren under referensperioden. För att motsvarande ska gälla enligt den nya förordningen behöver regeln justeras på så vis att den ska tillämpas på verksamhetsöverlåtelser som skett under perioden 1 augusti 2019–31 juli 2020.

Flera av reglerna förutsätter att företaget har ett tidigare räkenskapsår. Detta gäller bl.a. regeln om att nettoomsättningen under föregående räkenskapsår måste uppgå till ett visst lägsta belopp, periodiseringsreglerna för nettoomsättning respektive fasta kostnader och regeln om förlustföretag. I de befintliga förordningarna om omställningsstöd hänvisas till det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 januari 2020. Denna tidpunkt var lämplig i förhållande till de befintliga förordningarna med hänsyn till att Skatteverkets kontroll underlättas om företaget hunnit både deklarerat det senast avslutade räkenskapsåret och revidera räkenskaperna när ansökan om omställningsstöd prövas. Eftersom ett flertal månader har gått sedan de befintliga förordningarna infördes kan gränsen för det senast avslutade räkenskapsåret flyttas fram något för det förlängda stödet. Det bedöms vara tillräckligt för Skatteverkets kontroll att det föregående räkenskapsåret avslutats före den 1 maj 2020.

Enlig 5 § första stycket 5 lagen om omställningsstöd ska företaget lämna ett skriftligt undertecknat yttrande från revisor om det sökta omställningsstödet uppgår till minst 100 000 kronor. Vilka närmare krav som ställs på revisorns granskning anges i respektive förordning om omställningsstöd. För den nu föreslagna förlängningen görs bedömningen att kraven bör motsvaras av vad som gäller för omställningsstödet för maj månad. Revisorn ska därmed som utgångspunkt granska och rapportera

sina iakttagelser, vilket är ett uttryck för att revisorns granskning ska följa standarden SNT 4400 (Uppdrag att utföra granskning enligt särskild överenskommelse rörande finansiell information). Om det sökta omställningsstödet uppgår till minst 600 000 kronor ska revisorn i stället bestyrka uppgifterna med rimlig säkerhet, vilket är ett uttryck för att revisorn ska genomföra granskningen i enlighet med standarden ISA (International Standards on Auditing). Dessa nivåer framstår som väl avvägda med beaktande av både behovet av en effektiv kontroll och behovet av att hålla den administrativa bördan så låg som möjligt.

Som angetts i avsnitt 2.2 innehåller det särskilda ramverket numera riktlinjer som specifikt tar sikte på stöd för fasta kostnader. Det bedöms att en förutsättning för att stödet ska kunna godkännas enligt artikel 107.3 b i EUF-fördraget är att stödet utformas i enlighet med dessa riktlinjer.

Enligt det tillfälliga ramverket får stöd beviljas senast den 30 juni 2021. För att Skatteverket ska ges möjlighet att klara detta bör sista datum för att söka stödet vara den 31 mars 2021.

Enligt de befintliga förordningarna om omställningsstöd ska annat statligt stöd för sådana fasta kostnader eller sådan förlorad omsättning som stödet beräknas på avräknas. Det tillfälliga ramverket kräver dock att stödet inte kumuleras med annat stöd för samma stödberättigande kostnader. En förutsättning för att ett företag ska kunna få omställningsstödet för augusti–december bör därför vara att företaget inte tagit emot annat statligt stöd för sådana fasta kostnader som stödet beräknas på. Även avräkningsbestämmelsen bör utformas i enlighet med detta, dvs. avräkning för annat stöd ska endast ske om stödet beräknas på samma förlorade omsättning. Om ett företag som ansökt om eller fått omställningsstöd beviljas annat statligt stöd för sådana fasta kostnader som omställningsstödet beräknas på är detta ett ändrat förhållande som ska anmälas till Skatteverket. Underlåtenhet att anmäla ändrade förhållanden kan medföra straffansvar.

Det tillfälliga ramverket kräver vidare att stödnivån i normalfallet är högst 70 procent av de icke täckta kostnaderna. Högre stödnivå tillåts dock för företag som tillhör kategorin små företag enligt den definition som anges i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (den allmänna gruppundantagsförordningen). Definitionen omfattar företag som sysselsätter färre än 50 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. Enligt de befintliga förordningarna om omställningsstöd är den maximala stödnivån för företag som förlorat all omsättning jämfört med referensperioden 75 procent. I den nya stödordningen bör i enlighet med det tillfälliga ramverket nivån därför sänkas till 70 procent, förutom för företag som tillhör kategorin små företag. För sådana företag bör den maximala stödnivån även fortsättningsvis vara 75 procent. Ingår företaget i en koncern bör koncernen som helhet uppfylla kraven för den högre stödnivån.

Enligt det tillfälliga ramverket måste medlemsstaterna inom 12 månader från beviljandet offentliggöra relevant information om varje individuell stöd över 100 000 euro. Detsamma gäller stöd över 10 000 euro till företag inom primär jordbruksproduktion-, fiskeri- och vattenbrukssektorerna.

Den information som ska lämnas är de uppgifter som anges i bilaga III till den allmänna gruppundantagsförordningen. Detta innefattar viss information som Skatteverket normalt sett inte har tillgång till, bl.a. information om vilken storlekskategori företaget ska hänföras till, vilken region företaget är beläget på (Nuts II-nivå) och företagens verksamhetsområde (Nace-gruppnivå). En förutsättning för att omställningsstöd ska beviljas bör därför vara att företaget lämnar denna information för det fall det sökta omställningsstödet uppgår till sådana belopp att Skatteverket ska rapportera det individuella stödet. För att förenkla hanteringen bör dock beloppen i förordningen uttryckas i svenska kronor. Gränserna bör därför vara 1 miljon kronor respektive 100 000 kronor för företag inom sektorerna för primär jordbruksproduktion och fiskeri och vattenbruk.

Ett ytterligare krav enligt det tillfälliga ramverket är att stödet inte överstiger 3 miljoner euro per företag, vilket inkluderar annat stöd som godkänts enligt avsnitt 3.12 i det tillfälliga ramverket. Takbeloppet för det nya stödet bör därför vara sammanlagt 30 miljoner kronor för båda stödperioderna.

I övriga delar föreslås den nya förordningen, som nämnts ovan, motsvara de befintliga förordningarna om omställningsstöd. Utgångspunkten är därför att förordningsmotiven för förordningen (2020:538) om omställningsstöd för mars och april 2020 (Fm 2020:8) i väsentliga delar ska kunna tjäna som vägledning även för den nya förordningen.

Författningsförslag

Förslagen behandlas i den föreslagna förordningen om omställningsstöd för augusti–december 2020.

4 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagens effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

4.1 Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att kompensera företag som drabbats av stora omsättningstapp till följd av covid-19-pandemin. Förslaget bedöms vara ett effektivt sätt att underlätta för företag som kortfristigt har problem med att täcka sina fasta kostnader. Med stödet får dessa företag bättre möjligheter att ställa om till de förutsättningar som gäller under pandemin. Om förslaget inte genomförs finns en risk att företag som i grunden är livskraftiga tvingas lägga ner sin verksamhet eller minska antalet anställda på grund av att inkomsterna inte täcker de fasta kostnaderna.

4.2 Offentligfinansiella effekter

I tabell 1 redovisas översiktligt de företag som är aktuella för omställningsstödet. Tabellen bygger på statistik från databasen FRIDA. Det finns sammanlagt ca 1,2 miljoner företag i Sverige, vilka bedrivs som aktiebolag, handelsbolag eller enskild näringsverksamhet. Cirka 320 000 företag har noll omsättning, vilket avgränsar antalet företag till ca 880 000 stycken. I denna promemoria föreslås att det ska finnas en omsättningsgräns på 250 000 kronor per år och att de företagen är godkända för F-skatt för att ett företag ska kunna ansöka om och beviljas omställningsstöd. Denna gräns begränsar antalet företag till ca 470 000 stycken och definierar den population som är utgångspunkten för de offentligfinansiella beräkningarna.

Tabell 1 Antal företag som bedöms kunna ansöka om och beviljas omställningsstöd vid en gräns på 40 resp. 30 procent i omsättningstapp

Antal företag	Avgränsning	Kommentar
Ca 1 200 000	Ingen	Hela ekonomin påverkas av Coronakrisen, men alla företag föreslås inte kvalificera till omställningsstöd.
Ca 880 000	Utesluter de som redovisar noll, omsättning.	Bör inte vara aktuella för omställningsstöd.
Ca 470 000	Utesluter de som har en årlig omsättning under 250 000 kr och är inte godkända för F-skatt.	Det är denna population som är utgångspunkten för de offentligfinansiella beräkningarna.
Ca 30 000	Antal företag med omsättningstapp större än 40 % i augusti-oktober	De branscher som bedöms påverkas mest är hotell- och restaurang, transport, resor, detaljhandel exkl. livsmedel samt kultur- och nöjesbranschen.
Ca 45 000	Antal företag med omsättningstapp större än 30 % i november-december	

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

För att kunna få omställningsstöd ska företaget ha tappat mer än 40 procent av sin omsättning under augusti-oktober 2020 jämfört med samma period förra året eller mer än 30 procent av sin omsättning under november och december 2020 jämfört med samma period förra året. Omställningsstödet ges därefter med ett belopp som motsvarar en andel av företagets fasta kostnader. Andelen beräknas som 70 procent av företagets procentuella omsättningstapp. Om företaget tillhör kategorin små företag enligt den allmänna gruppundantagsförordningens definition, andelen beräknas som 75 procent av företagets procentuella omsättningstapp. Stödet kan dock högst vara 30 miljoner kronor eller ett belopp som motsvarar den nominella nedgången i nettoomsättningen för de två stödperioderna.

De offentligfinansiella beräkningarna bygger på löpande statistik och indikatorer över den konjunkturella utvecklingen och uppgifter från Skatteverket. Den offentligfinansiella beräkningen utgår från analyser av

mervärdesskattedeclarationerna under perioden augusti–september. Det finns i dag ingen tillgänglig statistik över företagens mervärdesskattedeclarationer från oktober månad eller senare. Utvecklingen i oktober månad antas vara likartad med utvecklingen i juli månad. Vidare antas utvecklingen i november och december vara likartad med utvecklingen i april och maj.

De ekonomiska konsekvenserna av spridningen av coronaviruset är påtagliga i stora delar av den svenska ekonomin, men vissa branscher är extra hårt drabbade. Exempel på sådana branscher är hotell- och restaurangbranschen, resebranschen, transportsektorn, detaljhandeln exklusive livsmedel samt kultur- och nöjesbranschen.

Sammantaget bedöms att ca 30 000 företag kommer att få omställningsstöd för perioden augusti–oktober, vilket är ca 6 procent av de ca 470 000 företag som utgör populationen för stödet. Vidare bedöms att ca 45 000 företag kommer att få omställningsstöd för perioden november till december perioden, vilket är ca 10 procent av populationen för stödet.

För perioden mars och april har 23 800 företag ansökt om omställningsstöd på sammanlagt ca 4 miljarder kronor. Det genomsnittliga omsättningstappet för de företag som ansökt om stöd är 48 procent. Det genomsnittliga beloppet som söks är ca 160 000 kronor per företag. De flesta företag är små och har mellan 1 och 9 anställda. Stora företag med fler än 250 anställda står endast för 0,5 procent av ansökningarna, men beloppsmässigt står de för ca 39 procent av det ansökta beloppet.

FRIDA-databaserna innehåller bl.a. taxerings- och SRU-data (standardiserade räkenskapsutdrag) från Skatteverket. Med utgångspunkt i dessa uppskattas de fasta kostnaderna för samtliga företag. Detta kombineras med mervärdesskattedeclarationerna under perioderna april, maj och juli–september 2020 jämfört med samma period förra året. Från mervärdesskattedeclarationerna uppskattas hur många företag som uppfyller de beloppsmässiga kriterierna för omställningsstödet och andel av omsättningstappet för respektive period. Beräkningen bygger därefter på antagandet att ca hälften av de företag som uppfyller de beloppsmässiga kriterierna också ansöker om stödet. Antagandet om hur många företag som kommer att ansöka om stödet bygger delvis på utfallet av omställningsstödet hittills. Bedömningen är osäker. Utfallen av tidigare stödperioder så här långt visar att färre än hälften faktiskt ansöker, vilket innebär att kostnaden kan komma att bli lägre om detta mönster gäller även för förslagen i denna promemoria. Det finns emellertid också skäl att andelen som ansöker kan komma att vara större än tidigare, t.ex. att krisen har visat sig vara utdragen och att kännedomen om stödet är större. Den sammanlagda offentligfinansiella effekten för den föreslagna förlängningen beräknas uppgå till 14 miljarder kronor. Åtgärden föreslås vara begränsad till fem månader under 2020, men i praktiken kommer stödet att betalas ut under 2021.

Enligt Finansdepartementets beräkningskonventioner är de 14 miljarder kronorna en offentligfinansiell bruttoeffekt, dvs. den direkta effekten på den offentliga sektorns finansiella sparande till följd av en regeländring. Vid beräkningen av offentligfinansiella effekter till följd av förändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i vissa fall även s.k. indirekta effekter. Dessa uppstår om skatteändringen påverkar underlaget för andra skatter

eller offentliga utgifter och därigenom påverkar de offentliga finanserna. Summan av bruttoeffekten och de indirekta effekterna utgör den offentligfinansiella nettoeffekten. De företag som får omställningsstöd ska ta upp stödet som en skattepliktig inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet. Det gör att skattebasen för företagens inkomstskatt ökar. I den utsträckning som företagen redovisar ett positivt resultat 2020 kommer skatteintäkterna från skatt på företagsvinster (från aktiebolagen) och kommunal och statlig inkomstskatt (från delägare i handelsbolag och enskilda näringsidkare) att öka. I den utsträckning företagen redovisar ett negativt resultat kommer de förluster företagen kan rulla framför sig bli mindre. Detta påverkar åtgärdens sammanlagda effekt på de offentliga finanserna, som därigenom blir lägre än 14 miljarder kronor.

Den offentligfinansiella effekten är osäker. Även om grunduppgifterna för företagen från FRIDA är av god kvalitet är beräkningen avhängig av hur många av de företag med omsättningstapp som kommer att söka stödet, samt hur stora de fasta kostnaderna är. Om fler företag än väntat ansöker om omställningsstöd och de faktiska fallen i fasta kostnaderna är större än beräknat blir kostnaden för åtgärden högre och vice versa.

4.3 Effekter för företagen

Förslaget gynnar företag som på grund av spridningen av det nya coronaviruset drabbats av ekonomiska svårigheter och som uppfyller kraven för omställningsstödet. Däremot bedöms antalet företag som omfattas av stödet vara lägre än vad som uppskattades i propositionen – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (2019/20:181). Detta beror dels på att det fordras en större omsättningsminskning för att omfattas av det förlängda stödet, dels på att antalet företag som bedömdes omfattas av det första stödet överskattades. Totalt bedöms 30 000 företag omfattas av stödet avseende augusti-oktober och 45 000 företag omfattas av stödet för november och december. De flesta av dessa företag är små. Ca 85 procent har upp till 10 anställda och ca 13 procent har mellan 10 och 49 anställda. Resten har fler än 50 anställda.

Omställningsstödet utgår som en andel av företagets fasta kostnader. Andelen beräknas som 70 procent av företagets procentuella omsättningsminskning i stödperioderna 2020. Om företaget tillhör kategorin små företag enligt den allmänna gruppundantagsförordningens definition, andelen beräknas som 75 procent av företagets procentuella omsättningstapp. Stödet kan inte överstiga 30 miljoner kronor per företag. Detta takbelopp påverkar i huvudsak de största företagen som har höga fasta kostnader och, om de slår i taket, som procentuellt sett inte får kompensation i samma utsträckning som mindre företag även om de får högre stödbelopp i absoluta tal jämfört med företag som inte slår i taket.

De ekonomiska konsekvenserna av spridningen av coronaviruset är påtagliga i stora delar av den svenska ekonomin, och företag i alla branscher bedöms få stöd. Vissa branscher har dock drabbats extra hårt och stödet bedöms därför i störst utsträckning ges till företag inom hotell-

och restaurang, transportsektorn, resebranschen, detaljhandeln exklusive livsmedel, samt kultur och nöjesbranschen.

Syftet med omställningsstödet är att underlätta för företag som på kort sikt har problem med att täcka sina fasta kostnader när intäkterna faller till följd av covid-19-pandemin. På så sätt undviks att företag som i grunden är livskraftiga tvingas att lägga ner sin verksamhet eller minska antalet anställda. Omställningsstödet kan beviljas om ett företags omsättning i procentuella termer har fallit mer än 40 procent i augusti–oktober och mer än 30 procent i november och december 2020. Detta tröskelvärde påverkar företagets konkurrensförhållanden. Ett företag som tappat strax under 30 procent av sin omsättning behandlas i och med detta på ett annat sätt än det företag som tappat strax över 30 procent, trots att deras situation i praktiken är relativt likartad. Denna problematik finns oavsett vilket tröskelvärde som väljs. Nivån får anses vara en lämplig avvägning, eftersom ett mindre omsättningstapp är något som ett företag i normalfallet bör kunna hantera. Förslagets positiva konsekvenser för företagssektorn bedöms överstiga den gränsproblematik som ett tröskelvärde för med sig. Stödet kan sökas av företag i alla branscher och organisationsformer, och påverkar därför inte konkurrensförhållandena mellan företag i denna dimension.

Reglerna är inte utformade på ett sätt som bedöms medföra att särskild hänsyn behöver tas till små företag. Reglerna har en generell utformning som innebär att den mängd information ett företag behöver lämna ökar med verksamhetens omfattning. Det medför att mindre företag i de allra flesta fall behöver lämna en mindre mängd information än större företag. Företag som inte haft en omsättning under augusti–december 2019 har enligt förslaget ingen referensmånad att hänvisa till. Dessa företag kommer därmed inte kunna ta del av detta stöd eftersom de inte kan anses ha haft en omsättningsminskning. Det innebär att nystartade företag som drabbats av de ekonomiska följderna av det nya coronaviruset kan hamna i en svårare situation än företag som startats innan augusti 2019.

4.3.1 De administrativa kostnaderna beror på företagets storlek och nivån på stödet

För att få del av omställningsstödet måste en ansökan lämnas in till Skatteverket. Ansökan lämnas elektroniskt och ska innehålla uppgifter om omsättning i augusti–december 2020 respektive 2019 samt uppgifter om de fasta kostnader som stödet avser. Många företag kan också behöva lämna ytterligare uppgifter, såsom försäkringsersättning eller annat statligt stöd för förlorad omsättning samt uppgifter om vinstutdelning eller återköp av egna aktier. Företag som ingår i en koncern måste även lämna vissa uppgifter om andra koncernföretag. Om det sökta omställningsstödet uppgår till minst 100 000 kronor är ett krav att uppgifterna intygas av revisor. Vidare krävs s.k. bestyrkandeintyg för ansökningar som uppgår till minst 600 000 kronor för respektive stödperiod (se avsnitt 3.2).

Företagens kostnader består av den tid som får läggas på att samla in den information som krävs och att sammanställa den i en ansökan samt i förekommande fall de direkta kostnaderna för intyg från revisor.

Tidsåtgången för att samla in nödvändig information och att sammanställa den i ansökan till Skatteverket är svår att bedöma. Det bör dock vara stor skillnad i tidsåtgång mellan olika företag. För ett mindre företag som endast behöver lämna uppgifter om minskad omsättning och fasta kostnader bör tidsåtgången vara begränsad. För företag som ingår i en koncern och där det finns ytterligare information som är relevant för omsättningsstödet är det troligt att sammanställningen fordrar flera timmars arbete. Med beaktande av de stora inbördes skillnaderna i den grupp företag som är berättigade till stöd, bedöms tidsåtgången för att uppfylla kraven i ansökan ligga i ett brett tidsspänn. Det har sedan omställningsstödet infördes framkommit uppgifter som tyder på att den tidigare tidsuppskattningen var i underkant. Tidsåtgången för de allra flesta företag bedöms dock uppgå till mellan 1 timme och 15 timmar. Sannolikt finns ett fåtal företag som behöver lägga ned betydligt fler timmar än så, men de bör vara så få att de inte påverkar den genomsnittliga kostnaden mer än marginellt.

Den genomsnittliga timkostnaden beräknas i enlighet med Tillväxtverkets rekommendation (Tillväxtverket, Ekonomiska effekter av nya regler-Så beräknar du företagens kostnader). Bedömningen är att en jurist eller kvalificerad ekonom utför den informationsinsamling och sammanställning som är nödvändig för en komplett ansökan. Den genomsnittliga månadslönen för en affärs- och företagsjurist uppgår enligt SCB:s statistik över genomsnittlig månadslön 2019 till 58 800 kronor. Enligt Tillväxtverket ska den genomsnittliga månadslönen multipliceras med schablonvärdet 1,84 som inkluderar semesterersättning, arbetsgivaravgifter och en overheadkostnad. Om det antas att tiden för den löpande hanteringen varierar mellan 1 timme och 15 timmar för alla företag, motsvarar kostnaden mellan 1/160 och 15/160 av en genomsnittlig månadslön. Kostnaden för en ansökan kan därmed beräknas till mellan 680 kronor ($58\,800 \times 1,84 / 160 \approx 680$) och 10 100 kronor ($58\,800 \times 1,84 \times 15 / 160 \approx 10\,100$).

Det totala antalet företag som är berättigade till omställningsstöd beräknas uppgå till ca 45 000 stycken. Den uppskattade tidsåtgången bedöms för de allra flesta företag ligga inom tidsspannet 1 till 15 timmar. Det är dock rimligt att utgå från att det är fler företag som ligger i den lägre delen av tidsspannet än i det högre. En mycket grov uppskattning är att den genomsnittliga tidsåtgången uppgår till 4 timmar. Med den osäkerhet som råder i denna uppskattning kan de samlade kostnaderna uppskattas till ca 120 miljoner kronor ($[45\,000] \times 680 \times 4 \approx 122$ miljoner).

Utöver kostnaden i tid för att samla in relevant information och sammanställa den tillkommer kostnaden för revisorsintyg för företag vars stöd överstiger 100 000 kronor. Bedömningen är att ca 15 procent av de företagen kommer att vara berättigade till ett stöd av en sådan storlek att revisorsintyg krävs. Vidare kommer mindre än 5 procent av de företagen som är berättigade till omställningsstöd att behöva lämna s.k. bestyrkandeintyg. Sedan förslaget om omställningsstöd avseende perioden mars-juli utformades har det framkommit uppgifter som tyder på att kostnaderna för revisorsintyg varierar stort mellan olika företag och att kostnadernas storlek beror på en mängd individuella faktorer. På grund av att förutsättningarna ser så olika ut mellan olika företag och att kostnaderna för revisorsintyg inte förefaller ha något samband med stödets

storlek, företagets storlek eller någon annan faktor som kan användas för att kategorisera företag, är det inte möjligt att med rimlig säkerhet uppskatta den genomsnittliga kostnaden för revisorsintyg. Det är därmed heller inte möjligt att uppskatta den totala kostnaden för revisorsintyg. Det är dock troligt att kostnaden för revisorsintyg för många företag, som redan tidigare har blivit bedömda av en revisor, är lägre denna gång om den nya ansökan liknar den tidigare.

4.4 Effekter för makroekonomin och sysselsättningen

Omställningsstödet bedöms leda till att färre företag lägger ner sin verksamhet jämfört med om stödet inte genomförs. Eftersom fler företag bedöms överleva till följd av stödet bedöms det bidra till att färre personer förlorar sina arbeten i följderna av spridningen av coronaviruset. För många mindre företag kan stödet bidra till att de i högre grad har möjlighet att behålla personalen under perioden som inkomstbortfallet varar. I kombination med andra stödåtgärder bidrar stödet till att företag får bättre förutsättningar att klara den period av ekonomiska påfrestningar som följer av coronaviruset. Att färre personer förlorar sitt jobb bidrar också till att hålla uppe hushållens konsumtion och den allmänna efterfrågan i ekonomin. I det perspektivet utgör åtgärden en del av de samlade ansträngningarna att förhindra en mer varaktig ökning av arbetslösheten.

4.5 Effekter för enskilda

Det är i första hand två grupper av individer bedöms gynnas av förslaget. En grupp utgörs av ägare av företag som får omställningsstöd och på så sätt kan undvika konkurs. En annan grupp utgörs av personer som kan förväntas kunna bibehålla eller återgå till sysselsättning på grund av sin arbetsgivare har fått omställningsstöd.

Stödet medför även att konsumenterna kan ta del av ett bredare utbud än vad som hade varit fallet om verksamheter, som i grunden är livskraftiga, hade tvingats lägga ner. Detta gäller särskilt utbudet inom de branscher som antas drabbas särskilt hårt som hotell- och restaurangbranschen, resebranschen, transportsektorn, detaljhandeln exklusive livsmedel samt kultur- och nöjesbranschen.

4.6 Effekter för offentlig sektor

Förslaget bedöms inte få några direkta konsekvenser för den kommunala självstyrelsen eller för kommunernas organisation och verksamhet. I den utsträckning stödet ges till enskilda näringsidkare eller delägare i handelsbolag påverkar stödet kommunernas skatteintäkter eftersom stödet ska tas upp som en skattepliktig inkomst i inkomst av näringsverksamhet. I den utsträckning omställningsstöd innebär att berörda företag bidrar till fortsatt verksamhet bidrar det till att vidmakthålla den kommunala sektors

skatteintäkter. Omställningsstödet bedöms vidare kunna innebära stabilare sysselsättning

4.7 Fördelningseffekter

Förslaget påverkar inkomstfördelningen dels genom effekten på företagsägarnas inkomster, dels genom effekten på de anställdas arbetsinkomster.

Ägare av företag som berörs av omställningsstödet gynnas i den utsträckning förslaget har en positiv effekt på företagets resultat. Ägandet av denna typ av kapitaltillgångar är koncentrerat till personer i den övre delen av inkomstfördelningen, vilket innebär att inkomstskillnaderna sannolikt ökar jämfört med en situation utan omställningsstöd.

Effekten på de anställdas arbetsinkomster bedöms dock verka i motsatt riktning, dvs. i riktning mot minskade inkomstskillnader jämfört med en situation utan omställningsstöd. Givet att omställningsstödet medverkar till att färre förlorar sin arbetsinkomst kommer förslaget bidra till en jämnare fördelning av arbetsinkomsterna i befolkningen jämfört med en situation utan omställningsstöd.

Effekten av omställningsstödet på företagsägarnas respektive de anställdas arbetsinkomster bedöms således påverka inkomstfördelningen i olika riktning, och den sammantagna effekten är därför oklar. I den mån åtgärden bidrar till att förhindra en mer varaktig ökning av arbetslösheten bedöms åtgärden ha en viss bestående effekt på inkomstfördelningen.

4.8 Effekter för jämställdheten

Kvinnor och män kan påverkas av förslaget såväl i egenskap av företagsägare som i egenskap av anställda.

Förslaget är direkt riktat mot företag och gynnar därmed företagsägarna. Eftersom män är överrepresenterade som företagare indikerar det att förslaget, i detta avseende, kan komma att beröra män i högre utsträckning än kvinnor.

När det gäller förslagets påverkan på anställda så bedöms omställningsstödet bidra till att färre personer förlorar sina arbeten tillfälligt eller permanent i följderna av spridningen av coronaviruset.

Sverige har en tydligt könssegregerad arbetsmarknad sett till sektorstillhörighet. Kvinnor arbetar i större utsträckning i den offentliga sektorn och män i större utsträckning i den privata sektorn. Eftersom män är överrepresenterade bland anställda i privat sektor indikerar det att förslaget, även i detta avseende, kan komma att beröra män i högre utsträckning än kvinnor.

4.9 Effekter för myndigheter och domstolar

Skatteverket är den myndighet som prövar ansökningar om omställningsstöd och utövar efterkontrollen av stödet. Totalt bedöms ca 45 000 företag omfattas av omställningsstödet för augusti–december. Av dessa bedöms flertalet ansöka om stödet. Skatteverket kommer att få ökade kostnader för hantering och kontroll av ansökningar, it-utveckling och informationsinsatser med anledning av förslagen. Regeringen återkommer i en extra ändringsbudget till frågan om nivån på Skatteverkets anslag.

Skatteverkets beslut kommer att kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det är i nuläget svårt att bedöma i vilken omfattning som måltillströmningen kommer att öka. Det finns skäl att utgå från att endast ett mindre antal beslut om omställningsstöd kommer att överklagas. Mot bakgrund av att det förutsätts en skyndsamt handläggning i ett inledande skede så att stödet snabbt kommer de sökande till del finns det däremot anledning att tro att en större andel av besluten om återkrav kommer att överklagas. Besluten om omställningsstöd och besluten om återkrav bedöms sammanlagt uppgå till ca 200 mål i förvaltningsrätterna. Därutöver tillkommer ett mindre antal mål om t.ex. anstånd, betalningssäkring och företrädaransvar. Eventuella merkostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Regeringen avser dock att noga följa utvecklingen av vilka effekter som förslagen får för domstolarnas del.

Det kan antas att ett antal beslut om återkrav av omställningsstöd kommer att överlämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Eftersom straffbestämmelserna i lagen om omställningsstöd blir tillämpliga på stödet bedöms förslaget även leda till ett antal ärenden för Ekobrottsmyndigheten och i viss utsträckning även för Åklagarmyndigheten. Förslaget bedöms även kunna medföra en begränsad kostnadsökning för Kriminalvården i form av ett antal ärenden om straffverkställighet. Eventuella merkostnader för dessa myndigheter ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

4.10 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Vid utformningen av stöd till företag måste EU:s statsstödsregler särskilt beaktas. Förslaget utgör i statsstödshänseende en ny stödordning som måste anmälas i enlighet med EUF-fördraget.

Stödet har utformats med beaktande av riktlinjerna i det tillfälliga ramverket och bedöms vara förenligt med artikel 107.3 b i EUF-fördraget.

Förslaget bedöms också vara förenligt med EU-rätten i övrigt.